ਗੌਰਵ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਵਿਵਿਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1120 ਦਾ 2021
ਵਿੱਚ
ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 539 ਦਾ 2021
ਅਕਤੂਬਰ 04, 2021
[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ – ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ.) ਵੱਲੋਂ 11.09.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ – ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ – ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਫੰਡ (ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ.) ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਹਾਇਤਾ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ – ਨਾਲ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ, ਭਾਵ, “ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ” ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ: ਵਿਵਿਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1120 ਦਾ 2021.

ਵਿੱਚ
ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 539 ਦਾ 2021.

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮੇਹਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ, ਰਜਤ ਨੈਰ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਘੋਸ਼ ਸੁਬਰਮਣਯਮ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਾਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸੁਮੀਰ ਸੋਧੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ।

1. 30.06.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ□ਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ.) ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 16 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ:

“16. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ:

1) ਅਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ DMA 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 12(iii) ਅਧੀਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਪਦਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ - ਕੋਵਿਡ 19 ਮਹਾਮਾਰੀ, ਕੋਵਿਡ-19 ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੋ ਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਵਲੋਂ ਕਿੰਨੀ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਮਝ ਉਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, NDRF/SDRF ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਲੋੜ/ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ/ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਤਿਆਰੀ, ਘਟਾਉ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਅਤੇ DMA 2005 ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ;

2) ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, "ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ", ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ। ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਉਪਾਯ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

3) ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਇਸ XVਵੀਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8.131 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" [ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

2. ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਰਾ 16(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਡੀ.ਐਮ.ਏ. 2005') ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 (iii) ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਦਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਰਾਂ ਲਈ - ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਆਪਦਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਰਾਂ ਲਈ, 30.06.2021 ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਦੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 30.06.2021 ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਐਨ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ./ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ. ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਲੋੜ/ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ,

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਤਿਆਰੀ, ਘਟਾਉ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡੀ.ਐਮ.ਏ. 2005 ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ।

3. 16.08.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16(1) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

4. ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ/ਵਾਧੂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 30.06.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 16(1) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ NDMA ਨੇ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਡੀ.ਐਮ.ਏ. 2005, ਮਿਤੀ 11.09.2021 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ 50,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ

ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫੰਡ (SDRF) ਅਤੇ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਉਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“5. ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਥਾਰਟੀ
ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਐਮ.ਓ.ਐਚ.ਐਫ.ਡਬਲਿਊ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇ

6. ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਕਮ: ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਰੁਪਏ 50,000/- (ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕੇਵਲ) ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ, ਐਮ.ਓ.ਐਚ.ਐਫ.ਡਬਲਿਊ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਦੁਆਰਾ 3 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 2 ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

7. ਧਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ: ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਫੰਡ (ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ.) ਤੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਏਗੀ।

8. ਵਿਤਰਣ: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਡੀ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ.)/ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ COVID-19 ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮੌਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਸਤਿਆਪਨ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵਿਤਰਣ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਰ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਿੱਧੀ ਲਾਭ ਅੰਤਰਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਵਿਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

9. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ: ਮੌਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੋਹਫਵ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ, ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਏਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਆਫ ਹੈਲਥ (ਸੀ.ਐਮ.ਓ.ਐਚ.), ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੀ.ਐਮ.ਓ.ਐਚ./ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਐਚ.ਓ.ਡੀ. ਮੈਡੀਸਨ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜ਼ਣਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜ਼ਣ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ COVID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਉਪਾਯ ਸੁਝਾਏਗੀ। ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

10. ਲਗਾਤਾਰ ਸਕੀਮ: COVID-19 ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ COVID-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਸੂਚਨਾ ਤੱਕ।

5. ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 30.06.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 16(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਹਲਫਨਾਮਾ 08.09.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 16(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਕੌਂਸਲ

ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 3.9.2021 ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਸਬੰਧੀ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਵੀ 3.9.2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਪਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। 3.9.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਕੌਂਸਲ ਕੋਵਿਡ19 ਮੌਤ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 30.06.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ WP(Civil) ਨੰਬਰ 539 ਅਤੇ WP (Civil) 554 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ)।

1. ਪਿਛੋਕੜ

ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਕੌਂਸਲ (ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ.) ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (WHO) ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਵਿਡ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਈ ਵੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 539 ਅਤੇ 554 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਏ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਫ ਕਾਰਨ ਆਫ ਮੌਤ/ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਯ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ

i. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਆਰ.ਟੀ.-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ./ ਮੋਲੀਕਯੂਲਰ ਟੈਸਟਾਂ/ ਆਰ.ਏ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ/ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹਨ।

ii. ਜ਼ਹਿਰ, ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ, ਕਤਲ, ਹਾਦਸੇ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ COVID-19 ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ COVID19 ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ।

3. ਸਥਿਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ

i. COVID-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (MCCD) ਫਾਰਮ 4 & 4 A ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (RBD) ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ COVID-19 ਦੀ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ (RGI) ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/UTs ਦੇ ਮੁੱਖ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

ii. ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਕੌਂਸਲ (ICMR) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, 95% i. ਮੌਤਾਂ ਕੋਵਿਡ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਹੋਣ ਦੇ 25 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਇਰਾ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ COVID-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ 'COVID-19 ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ।

iii. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ COVID-19 ਮਾਮਲਾ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ii. ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਸੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ COVID-19 ਦੀ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

iv. ਜਿਥੇ MCCD ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸ ਨੂੰ MCCD (ਫਾਰਮ 4/4A) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਰਾਜਾਂ/ UTs ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਆਫ ਹੈਲਥ (CMOH), ਅਤਿਰਿਕਤ CMOH/ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ HOD ਮੈਡੀਸਿਨ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ COVID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਗੇ:

a. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸ ਨੂੰ COVID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। b. COVID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

c. COvID-19 ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

d. ਕਮੇਟੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ COvID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾਵੇਗੀ।

e. COvID-19 ਮੌਤ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਹਿਰ, ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ, ਕਤਲ, ਹਾਦਸੇ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ COvID-19 ਮੌਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ COvID-19 ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ।

7. ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, 3.9.2021 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ, ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ, ਕਤਲ, ਹਾਦਸੇ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ COvID-19 ਮੌਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ COvID-19 ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ।

7.1 ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਤੰਤਰ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ, 11.09.2021 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 11.09.2021 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 22.09.2021 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 13.09.2021 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਮੁੱਦਿਆਂ/ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਚਿੰਤਾਵਾਂ

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 3.09.2021 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਂ ਮੁੜ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕੌਣ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਵਿਡ-19 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦਰਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ:

i. ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਆਰ.ਟੀ-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ/ ਮੋਲੀਕੁਲਰ ਟੈਸਟ/ਆਰ.ਏ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ii. ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਘਰ 'ਤੇ ਮਰ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ.ਡੀ) ਫਾਰਮ 4 & 4 ਏ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ (ਆਰ.ਬੀ.ਡੀ) ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

a. ਦਾਇਰਾ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ 'ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ।

b. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੋਵਿਡ-19 ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

iii. ਹੋਰ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਹਸਪਤਾਲਾਂ / ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਵਿਡ ਸਬੰਧੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ' ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਘਟਨਾਤਮਕ ਕਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੱਚਮੁੱਚ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ 2. ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਪਰ

ਕਮੇਟੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ 03.09.2021 ਦੀਆਂ

ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਸਬੰਧੀ ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ/ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ/ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਹੋਰ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਲੈਵਲ ਕਮੇਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇਗੀ।

ਇਹ ਹੋਰ ਅਦਬ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਫਵ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਨੇ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਲੈਵਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ 'ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ' ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵੈਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਬ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ (ਆਰ.ਜੀ.ਆਈ.) ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ.ਡੀ.) ਫਾਰਮ 4/4ਏ ਵੈਧ ਰਹੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ 3.09.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਬ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਯੂ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਅਦਬ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮਾਣਯ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਹੋਰ, ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ, ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5. 13.09.2021 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ 3.09.2021 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਅਨੁਸਾਰਨ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਅਦਬ

9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਖਿਆ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਮੀਰ ਸੋਧੀ, ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 11.09.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 12 (iii) ਅਧੀਨ DMA, 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਾ/ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ NDMA ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਫੰਡ (SDRF) ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਜੇਕੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ; ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਿੰਡ/ਤਹਿਸੀਲ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਫਤਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਪੰਚਾਇਤ ਦਫਤਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦਫਤਰ, ਨਿਗਮ ਦਫਤਰ ਆਦਿ;

10. ਮਿਤੀ 30.06.2021 ਦੇ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

i) ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਕੋਵਿਡ- 19 ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ 50,000/- ਰੁਪਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ DMA, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 12(iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਜੋ ਹੋਵੇਗਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਭਾਰਤ ਸੰਘ/ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ/ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ;

ii) ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ। 50,000/- ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਸਟੇਟ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ (SDRF);

iii) ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਫ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ;

iv) ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਪਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੌਣ ਹੈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਵੰਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 50,000/ - ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

v) ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਰਕਮ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ "ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ" ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

vi) ਕਿ 11.09.2021 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ, ਜੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ;

vii) ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ "ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

viii) ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (ਸੀ.ਐਮ.ਓ.ਐਚ.), ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਸੀ.ਐਮ.ਓ.ਐਚ./ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਐਚ.ਓ.ਡੀ. ਮੈਡੀਸਨ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤ ਲਈ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਉਪਾਯ ਕਰਨਗੇ;

ix) ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ/ਕਮੇਟੀ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਾਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੈਡੀਕਲ/ਸਿਹਤ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਾਧੂ ਸੀਐਮਓਐਚ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ/ਐਚਓਡੀ ਮੈਡੀਸਿਨ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦਾ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਫਤਰ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ;

x) ਇਹ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮੇਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

xi) ਜਿਵੇਂ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਵੀ।

11. ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30.06.2021 ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 16(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, “ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ” ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 8.9.2021 ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ 22.09.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ 3.9.2021 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30.06.2021 ਦੇ ਅਗਾਊ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

i) ਕੋਵਿਡ-19 ਮਾਮਲੇ, ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ, ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਆਰਟੀ-ਪੀਸੀਆਰ/ਮੋਲੀਕੁਲਰ ਟੈਸਟ/ਆਰਏਟੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ/ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ/ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

ii) ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ “ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ” ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ/ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ।

iii) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

iv) ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਜਾਂ ਘਰ 'ਤੇ ਮਰ ਗਏ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ.ਡੀ.) ਫਾਰਮ 4 & 4A ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ (ਆਰ.ਬੀ.ਡੀ.) ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ 11(i) ਤੋਂ 11(iv) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਰੁ. 50,000/- ਦੀ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ “ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਮੌਤ” ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

v) ਜਿਥੇ ਮਰੀਜ਼ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਗੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਇਲਾਜ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਖਲ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਸਪਤਾਲ/ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ;

vi) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ/ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰੁ. 50,000/- ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ. ਦੁਆਰਾ 11.09.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ; vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੁ. 50,000/- ਦੇ ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਨਾ-ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਿਤ ਦਾਵੇਦਾਰ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਇਲਾਜ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਸਪਤਾਲ/ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੇਰਵੇ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ;

viii) ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ/ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀਅਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਮਦਦਗਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਪੋਂਛੇ ਜਾ ਸਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਗੁਆਚਣ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਉਠਾਇਆ ਹੈ;

ix) ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਆਰ.ਟੀ-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ/ ਮੋਲੀਕਯੂਲਰ ਟੈਸਟ/ ਆਰ.ਏ.ਟੀ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਫਿਜੀਸ਼ੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਨਿਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲ/ ਇਨ-ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਸੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ/ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਰਿਡ੍ਰੈਸਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ/ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗੀ।

12. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ.), ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ।

13. ਵਿਵਿਧ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1120/2021 ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate